

2024/2019

12.8.2024.

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA (ES, EURATOM) 2024/2019

(2024. gada 11. aprīlis),

ar ko groza Protokolu Nr. 3 par Eiropas Savienības Tiesas statūtiem

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 256. panta 3. punktu un 281. panta otro daļu,

ņemot vērā Eiropas Atomenerģijas kopienas dibināšanas līgumu un jo īpaši tā 106.a panta 1. punktu,

ņemot vērā Tiesas lūgumu,

pēc legislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Komisijas atzinumu ⁽¹⁾,

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru ⁽²⁾,

tā kā:

- (1) Saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES, Euratom) 2015/2422 ⁽³⁾ Tiesa 2017. gada 14. decembrī iesniedza Eiropas Parlamentam, Padomei un Komisijai ziņojumu par iespējamām izmaiņām kompetences sadalē attiecībā uz prejudiciālu nolēmumu sniegšanu saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 267. pantu. Minētajā ziņojumā Tiesa puda viedokli, ka tolaik nebija vajadzības ierosināt izmaiņas attiecībā uz lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu izskatīšanu saskaņā ar LESD 267. pantu. Tomēr šajā pašā ziņojumā tā norādīja, ka vēlāku kompetences nodošanu Vispārējai tiesai, kas sniegtu prejudiciālus nolēmumus konkrētās īpašās jomās, nevar izslēgt, ja Tiesai iesniegto lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu skaits un sarežģītība ir tāda, ka nodošana būtu nepieciešama atbilstoši labas tiesu pārvaldības principam. Šāda nodošana turklāt atbilst Nicas līguma autoru nodomam, kuri vēlējās stiprināt Savienības tiesu sistēmas efektivitāti, paredzot iespēju iesaistīt Vispārējo tiesu minēto lūgumu izskatīšanā.
- (2) Saskaņā ar Tiesas statistiku, pieaug gan izskatīšanā esošo prejudiciālo lietu skaits, gan vidējais to izskatīšanas ilgums. Tā kā lūgumi sniegt prejudiciālu nolēmumu ir jāizskata ātri, lai valstu tiesas varētu garantēt tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību, pašreizējā situācija būtu jārisina. Šī situācija ir saistīta ne tikai ar to, ka lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu, ko katru gadu saņem Tiesa, skaits ir liels, bet arī ar to, ka arvien vairāk Tiesā iesniegto jautājumu ir ļoti sarežģīti un izskatāmi ar īpašu piesardzību. Lai Tiesa varētu turpināt pildīt savu uzdevumu aizsargāt un nostiprināt Savienības tiesību vienotību un konsekveni un nodrošināt Tiesas lēmumus visaugstākajā kvalitātē, labas tiesu pārvaldības interesēs ir jāizmanto LESD 256. panta 3. punkta pirmajā daļā paredzētā iespēja un jānodod Vispārējai tiesai kompetence izskatīt un izlemt saskaņā ar LESD 267. pantu iesniegtos prejudiciālos jautājumus īpašās jomās, kas paredzētas Eiropas Savienības Tiesas statūtos ("Statūti").
- (3) Daļēji nododot Vispārējai tiesai kompetenci sniegt prejudiciālu nolēmumu, Tiesai vajadzētu rasties iespējai veltīt vairāk laika un resursu vissarežģītāko un ar vislielāko piesardzību izskatāmo lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu izskatīšanai un šajā kontekstā veicināt dialogu ar valstu tiesām, tostarp plašāk izmantojot Tiesas Reglamenta 101. pantā paredzēto mehānismu, kas tai ļauj lūgt iesniedzējtiesai paskaidrojumus Tiesas noteiktā termiņā papildus Statūtu 23. pantā minēto ieinteresēto personu sniegtajiem lietas izklāstiem vai rakstiskajiem apsvērumiem.
- (4) Šajā kontekstā un tā kā Tiesai, taisot prejudiciālus nolēmumus, arvien biežāk ir jālemj par konstitucionāla rakstura jautājumiem vai tādiem, kas saistīti ar cilvēktiesībām un Eiropas Savienības Pamattiesību hartu ("Harta"), būtu jāstiprina tiesas procesa pārredzamība un atklātība. Šajā nolūkā un neskarot Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu

⁽¹⁾ 2023. gada 14. marta atzinums (COM(2023) 0135).

⁽²⁾ Eiropas Parlamenta 2024. gada 27. februāra nostāja (Oficiālajā Vēstnesī vēl nav publicēta) un Padomes 2024. gada 19. marta lēmums.

⁽³⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES, Euratom) 2015/2422 (2015. gada 16. decembris), ar ko groza 3. protokolu par Eiropas Savienības Tiesas statūtiem (OV L 341, 24.12.2015., 14. lpp.).

(EK) Nr. 1049/2001 ⁽⁴⁾), Statūti būtu jāgroza, lai paredzētu, ka Statūtu 23. pantā minēto ieinteresēto personu lietas izklāsti vai rakstiskie apsvērumi tiek publicēti Eiropas Savienības Tiesas tīmekļa vietnē saprātīgā termiņā pēc lietas izskatīšanas beigām, ja vien minētā ieinteresētā persona neceļ iebildumus pret šīs personas procesuālo rakstu publicēšanu, un tādā gadījumā tajā pašā tīmekļa vietnē tiks norādīts, ka šāds iebildums ir iesniegts. Šāda publikācija palielina pārskatatbildību un vairo uzticēšanos Savienībai un Savienības tiesībām.

- (5) Pēc Savienības tiesu sistēmas reformas, kura izriet no Regulas (ES, Euratom) 2015/2422, Vispārējā tiesa šobrīd spēj tikt galā ar pieaugošo darba slodzi, ko radīs šī kompetences – sniegt prejudiciālus nolēmumus – nodošana dažās īpašās jomās. Tomēr, tā kā Vispārējās tiesas darba slodze ir cieši saistīta ar Savienības darbības attīstību, būtu jānodrošina, lai tā varētu turpināt pilnībā īstenot tiesas kontroli attiecībā uz Savienības iestādēm un struktūrām.
- (6) Juridiskās noteiktības labad ir būtiski, lai jomas, kurās Vispārējai tiesai ir piešķirta kompetence sniegt prejudiciālus nolēmumus, būtu skaidri definētas un pietiekami nošķirtas no citām jomām. Tāpat arī ir svarīgi, lai minētajās jomās tiktu radīts vērā ņemams Tiesas judikatūras kopums, kas varētu palīdzēt Vispārējai tiesai īstenot savu kompetenci sniegt prejudiciālus nolēmumus.
- (7) Turklāt īpašās jomas būtu jānosaka, ņemot vērā nepieciešamību atbrīvot Tiesu no pienākuma izskatīt pietiekami lielu skaitu prejudiciālo nolēmumu lietu, lai panāktu reālu ietekmi uz tās darba slodzi.
- (8) Pamatojoties uz minētajiem kritērijiem, būtu jānosaka īpašās jomas, kurās kompetence sniegt prejudiciālus nolēmumus būtu jāpiešķir Vispārējai tiesai. Ņemot vērā to, ka Savienības tiesības attīstās, šāda noteikšana būtu jāveic, pamatojoties uz tradicionālo veidu, kā atsaukties uz šīm īpašajām jomām. Lai nodrošinātu, ka minēto noteikšanu var turpināt izdarīt arī nākotnē ar nepieciešamo juridisko noteiktību, neraugoties uz Savienības tiesību attīstību šajās īpašajās jomās, ir svarīgi ņemt vērā jautājumus, kas šīs regulas pieņemšanas laikā parasti attiecas uz minētajām īpašām jomām.
- (9) Kopējā pievienotās vērtības nodokļa sistēma, akcīzes nodokļi, Muitas kodekss un preču tarifa klasifikācija kombinētajā nomenklatūrā atbilst kritērijiem, lai tos uzskatītu par īpašām jomām LESD 256. panta 3. punkta pirmās daļas izpratnē. Šādas jomas šīs regulas pieņemšanas laikā aptver tādus jautājumus kā nodokļa bāzes noteikšana pievienotās vērtības nodokļa aprēķināšanai vai nosacījumi atbrīvojumam no minētā nodokļa samaksas, akcīzes nodokļa vispārējā režīma, kas attiecas uz nodokļiem alkoholam, alkoholiskajiem dzērieniem, tabakai, energoproduktiem un elektroenerģijai, interpretācija, elementi, uz kuru pamata tiek piemēroti ievadmuitas vai izvedmuitas nodokļi saistībā ar preču tirdzniecību, piemēram, kopējais muitas tarifs, preču izcelsme un muitas vērtība, importa un eksporta procedūras, tostarp muitas parāda rašanās, noteikšana un dzēšana, īpaši muitas režīmi, atbrīvojumu no muitas nodokļiem sistēma, kā arī konkrētu tarifa pozīciju interpretācija un kritēriji atsevišķu preču klasifikācijai kombinētajā nomenklatūrā, kas izklāstīta Padomes Regulas (EEK) Nr. 2658/87 ⁽⁵⁾ I pielikumā.
- (10) Kompensācija un atbalsts pasažieriem, ja transporta pakalpojumi kavējas vai tiek atcelti vai ja pasažieriem tiek atteikta iekāpšana, atbilst kritērijiem, lai tos uzskatītu par īpašu jomu LESD 256. panta 3. punkta pirmās daļas nozīmē, un aptver jautājumus, kurus šīs regulas pieņemšanas laikā reglamentē Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 261/2004 ⁽⁶⁾, (ES) Nr. 1177/2010 ⁽⁷⁾, (ES) Nr. 181/2011 ⁽⁸⁾ un (ES) 2021/782 ⁽⁹⁾. Tie paši kritēriji ir

⁽⁴⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1049/2001 (2001. gada 30. maijs) par publisku piekļuvi Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas dokumentiem (OV L 145, 31.5.2001., 43. lpp.).

⁽⁵⁾ Padomes Regula (EEK) Nr. 2658/87 (1987. gada 23. jūlijs) par tarifu un statistikas nomenklatūru un kopējo muitas tarifu (OV L 256, 7.9.1987., 1. lpp.).

⁽⁶⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 261/2004 (2004. gada 11. februāris), ar ko paredz kopīgus noteikumus par kompensāciju un atbalstu pasažieriem sakarā ar iekāpšanas atteikumu un lidojumu atcelšanu vai ilgu kavēšanos un ar ko atceļ Regulu (EEK) Nr. 295/91 (OV L 46, 17.2.2004., 1. lpp.).

⁽⁷⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1177/2010 (2010. gada 24. novembris) par pasažieru tiesībām, ceļojot pa jūru un iekšzemes ūdensceļiem, un ar ko groza Regulu (EK) Nr. 2006/2004 (OV L 334, 17.12.2010., 1. lpp.).

⁽⁸⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 181/2011 (2011. gada 16. februāris) par autobusu pasažieru tiesībām un par grozījumiem Regulā (EK) Nr. 2006/2004 (OV L 55, 28.2.2011., 1. lpp.).

⁽⁹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/782 (2021. gada 29. aprīlis) par dzelzceļa pasažieru tiesībām un pienākumiem (OV L 172, 17.5.2021., 1. lpp.).

izpildīti arī attiecībā uz siltumnīcefekta gāzu emisijas kvotu tirdzniecības sistēmu, ko šīs regulas pieņemšanas laikā reglamentē Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2003/87/EK ⁽¹⁰⁾ un tiesību akti, kuri pieņemti, pamatojoties uz minēto direktīvu.

- (11) Ņemot vērā materiālo tiesību kritēriju, kas ir piemērojams, sadalot Tiesas un Vispārējās tiesas kompetenci sniegt prejudiciālus nolēmumus, juridiskās noteiktības un ātras izskatīšanas apsvērumu dēļ ir svarīgi, lai iesniedzējtiesas pašas neizlemtu, kuras tiesas kompetencē ir izskatīt un izlemt lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu. Tādējādi ikviens lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu būtu jāiesniedz Tiesai, kurai saskaņā ar sīki izstrādātiem noteikumiem, kas paredzēti tās Reglamentā, būtu jāpārbauda, vai lūgums attiecas tikai uz vienu vai vairākām Statūtos noteiktajām īpašajām jomām un vai tādējādi tas ir jāpārsūta Vispārējai tiesai.
- (12) Tiesas kompetencē joprojām būtu jāatstāj tādu lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu izskatīšana, kas, neraugoties uz to, ka tie var būt saistīti ar minētajām īpašajām jomām, attiecībā uz kurām jurisdikcija taisīt prejudiciālus nolēmumus ar šo regulu ir nodota Vispārējai tiesai, attiecas arī uz citām jomām, jo LESD 256. panta 3. punkta pirmajā daļā nav paredzēta iespēja nodot Vispārējai tiesai kompetenci sniegt prejudiciālus nolēmumus jomās, kas nav īpašās jomas.
- (13) Tiesības uz taisnīgu un atklātu lietas izskatīšanu saprātīgā termiņā neatkarīgā un objektīvā, tiesību aktos noteiktā tiesā ir pamattiesības, kas garantētas Hartas 47. panta otrajā daļā. Tādēļ pašos Statūtos būtu skaidri jānorāda, ka Tiesa saglabā kompetenci, ja lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu rada patstāvīgus jautājumus par primāro tiesību, starptautisko publisko tiesību, vispārējo Savienības tiesību principu vai Hartas interpretāciju, ņemot vērā to horizontālo raksturu, pat ja pamatlietas tiesiskais regulējums ietilpst vienā vai vairākās no īpašajām jomām, attiecībā uz kurām jurisdikcija taisīt prejudiciālus nolēmumus ar šo regulu ir nodota Vispārējai tiesai.
- (14) Pēc iepriekšējās analīzes un pēc Tiesas priekšsēdētāja vietnieka un pirmā ģenerāladvokāta uzklaušanās Tiesas priekšsēdētājam būtu jāinformē kanceleja par to, vai lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu būtu jānosūta Vispārējai tiesai vai arī tas būtu jānodod visu Tiesas tiesnešu un ģenerāladvokātu vispārējai apulcei papildu analīzei. Pareizas un ātras tiesvedības interesēs procedūra, lai noteiktu, vai lūgums būtu jānodod Vispārējai tiesai, būtu jāveic termiņā, kas nepārsniedz to, kas ir absolūti nepieciešams, ņemot vērā lietas būtību, ilgumu un sarežģītību.
- (15) Tiesiskās noteiktības un tiesvedības pārskatāmības labad Tiesai vai Vispārējai tiesai, lemjot par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu, īsumā būtu jāpamato, kāpēc tieši tā ir kompetenta izskatīt un izlemt prejudiciālo jautājumu. Turklāt Tiesai būtu jāpublicē un regulāri jāatjaunina to piemēru saraksts, kas ilustrē Statūtu 50.b panta, kurš iekļauts ar šo grozošo regulu, piemērošanu.
- (16) Vispārējā tiesa lems par kompetences vai pieņemamības jautājumiem, kas tieši vai netieši izvirzīti tai nodotajā lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu.
- (17) Statūtu 54. panta otrajā daļā ir paredzēts, ka, ja Vispārējā tiesa konstatē, ka tās kompetencē nav izskatīt prasību, tai jānodod lieta Tiesai. Tas pats pienākums būtu jāpiemēro gadījumā, ja Vispārējā tiesa, izskatot tai iesniegto lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu, konstatētu, ka tas neatbilst Statūtu 50.b panta pirmajā daļā, kas iekļauta ar šo grozošo regulu, paredzētajiem kritērijiem.
- (18) Turklāt Vispārējā tiesa saskaņā ar LESD 256. panta 3. punkta otro daļu var nodot Tiesai lietu, kura ir tās jurisdikcijā, bet kurā nepieciešams pieņemt principiālu lēmumu, kas varētu ietekmēt Savienības tiesību vienotību vai konsekvenci.
- (19) Lai Vispārējā tiesa valstu tiesām un Statūtu 23. pantā minētajām ieinteresētajām personām varētu sniegt tādas pašas garantijas kā Tiesa, tai būtu jāpieņem procesuālie noteikumi, kas ir līdzvērtīgi tiem, kurus piemēro Tiesa, izskatot lūgumus sniegt prejudiciālu nolēmumu, jo īpaši attiecībā uz ģenerāladvokāta norīkošanu. Vispārējās tiesas tiesnešiem no sava vidus būtu jāievēlē tie, kuri pildīs ģenerāladvokāta pienākumus uz trīs gadu termiņu, ko var pagarināt. Laikposmā, kad šie locekļi pilda ģenerāladvokāta pienākumus, viņiem nevajadzētu piedalīties kā tiesnešiem lietās, uz kurām attiecas LESD 267. pants. Turklāt, lai nodrošinātu savu neatkarību, ģenerāladvokātam, kas ir norīkots lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu izskatīšanai, vajadzētu būt no citas palātas, nevis no tās, kurai šis lūgums ir nodots.

⁽¹⁰⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2003/87/EK (2003. gada 13. oktobris), ar kuru nosaka sistēmu siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas kvotu tirdzniecībai Savienībā un groza Padomes Direktīvu 96/61/EK (OV L 275, 25.10.2003., 32. lpp.).

- (20) Ņemot vērā prejudiciālā nolēmuma tiesvedības īpatnības salīdzinājumā ar tiesajām prasībām, kas ir Vispārējās tiesas kompetencē, ir lietderīgi lūgumus sniegt prejudiciālu nolēmumu nodot šim nolūkam norīkotām Vispārējās tiesas palātām.
- (21) Turklāt tālab, lai nodrošinātu jo īpaši Vispārējās tiesas pieņemto prejudiciālo nolēmumu konsekvenci, un labas tiesu pārvaldības interesēs būtu jāparedz Vispārējai tiesai vidējs iztiesāšanas sastāvs, kurā ir vairāk nekā pieci tiesneši, bet kuras sastāvs nesasniedz virspalātas tiesnešu skaitu. Ņemot vērā Vispārējās tiesas paplašinātos pienākumus, kas ieviesti ar šo regulu, dalībvalstij vai Savienības iestādei, kas ir puse tiesas procesā, vajadzētu būt iespējai lūgt sasaukt šādu vidēja lieluma palātu, ja Vispārējai tiesai ir jāizskata lūgums saskaņā ar LESD 267. pantu.
- (22) Tiesas statistika liecina par to, ka iesniegto apelācijas sūdzību par Vispārējās tiesas nolēmumiem skaits ir liels. Lai saglabātu apelācijas tiesvedības efektivitāti un ļautu Tiesai koncentrēties uz tām apelācijas sūdzībām, kurās risināmi svarīgi juridiski jautājumi, būtu jāpaplašina apelācijas sūdzību pieļaujamības iepriekšēja vērtējuma mehānisms, vienlaikus nodrošinot, ka tiek ievērotas prasības, kas raksturīgas efektīvai tiesību aizsardzībai tiesā.
- (23) Apelācijas sūdzību pieļaujamības iepriekšēja vērtējuma mehānisms būtu jāattiecinā arī uz apelācijām par Vispārējās tiesas nolēmumu attiecībā uz tādas Savienības struktūras, biroja vai aģentūras neatkarīgas apelācijas padomes lēmumu, kurā 2019. gada 1. maijā bija šāda neatkarīga apelācijas padome, bet kura vēl nav minēta Statūtu 58. a pantā. Proti, šādas apelācijas attiecas uz lietām, kas jau ir izskatītas divas reizes – vispirms kādā neatkarīgā apelācijas padomē un pēc tam Vispārējā tiesā, un tādējādi tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību tiesā ir pilnībā garantētas.
- (24) Apelācijas sūdzību pieļaujamības iepriekšēja vērtējuma mehānisms papildus būtu jāattiecinā arī uz strīdiem, kas saistīti ar tādu līgumu izpildi, kuros ir ietverta šķīrējklauzula LESD 272. panta izpratnē, ar ko visbiežāk Vispārējai tiesai ir tikai noteikts pienākums strīdam piemērot valsts tiesības, uz kurām ir atsauce šķīrējtiesas klauzulā. Ja Vispārējai tiesai strīdam pēc būtības ir jāpiemēro Savienības tiesību akti, apelācijas sūdzības par Vispārējās tiesas nolēmumiem, kas taisīti saistībā ar šādiem strīdiem, būtu jāatļauj izskatīt, ja tajās ir izvirzīti jautājumi, kas ir nozīmīgi Savienības tiesību vienotībai, konsekvencei vai attīstībai.
- (25) Statūtu 23. pantā Eiropas Parlamentam, Padomei un Eiropas Centrālajai bankai ir piešķirtas tiesības iesniegt Tiesai lietas izklāstus vai rakstiskus apsvērumus, ja tie ir pieņemusi aktu, kura spēkā esamība vai interpretācija tiek apstrīdēta. Tomēr Tiesa savā judikatūrā jau ir sniegusi iespēju Eiropas Parlamentam un Eiropas Centrālajai bankai iestāties procesos, kas attiecas uz citiem lūgumiem sniegt prejudiciālu nolēmumu, ja tiem bija īpaša interese par valsts tiesas izvirzītajiem jautājumiem.
- (26) Tādēļ Statūtu 23. pants būtu jāgroza, lai paredzētu, ka visi dalībvalsts tiesas lēmumi, ar kuriem lieta nodota Tiesai, ir jāpaziņo Eiropas Parlamentam, Padomei un Eiropas Centrālajai bankai, lai tie varētu novērtēt, vai tiem ir šāda īpaša interese, un izlemt, vai tie vēlas izmantot savas tiesības iesniegt lietas izklāstus vai rakstiskus apsvērumus. Šādam grozījumam nebūtu jāskar citu iestāžu, struktūru, biroju vai aģentūru tiesības iesniegt lietas izklāstus vai rakstiskus apsvērumus, ja tās ir pieņēmušas aktu, kura spēkā esamība vai interpretācija ir apstrīdēta.
- (27) Šajā regulā ir paredzētas Savienības tiesu sistēmas būtiskas izmaiņas, un tāpēc tās īstenošana būtu cieši jāuzrauga. Šajā nolūkā Tiesai saprātīgā termiņā būtu jāiesniedz Eiropas Parlamentam, Padomei un Komisijai ziņojums par to, ka Vispārējai tiesai tiek nodota kompetence sniegt prejudiciālus nolēmumus īpašās jomās, un par apelācijas sūdzību pieļaujamības iepriekšēja vērtējuma mehānisma paplašinātu piemērošanu. Tiesai it īpaši būtu jāsniedz informācija, kas ļautu novērtēt, kādā mērā ir sasniegti izvirzītie mērķi, ņemot vērā gan lietu izskatīšanas ātrumu, gan efektivitāti, ar kādu izskata apelācijas sūdzības un lūgumus sniegt prejudiciālu nolēmumu, kuri ir sarežģītāki vai vērtējami ar īpašu piesardzību.
- (28) Eiropas Parlaments un Tiesa ir izveidojuši konstruktīvu dialogu par Savienības tiesu sistēmas darbību, kas ir izrādījies īpaši noderīgs saistībā ar pašreizējo reformu. Šis dialogs, uz kuru vajadzības gadījumā var uzaicināt ekspertus, būtu jāīsteno strukturētā veidā katru gadu, pienācīgi ņemot vērā katras iestādes lomu un kompetenci, lai apspriestu ar šo regulu ieviestās Statūtu reformas īstenošanas gaitu un apsvērtu turpmākus uzlabojumus.

- (29) Apspriešanās ar sabiedrību un ieinteresētajām personām ir būtiska uz informāciju balstītu lēmumu pieņemšanai un likumdošanas procesa kvalitātes uzlabošanai. Pirms pieņemt lūgumu vai priekšlikumu grozīt Protokola Nr. 3 par Statūtiem noteikumus saskaņā ar LESD 281. pantu, Tiesai vai Komisijai atklātā un pārredzamā veidā būtu jāveic sabiedriskā apspriešana, nodrošinot, ka minēto sabiedrisko apspriešanu kārtība un termiņi pieļauj pēc iespējas plašāku līdzdalību. Sabiedriskās apspriešanas un apspriešanās ar ieinteresētajām personām rezultāti būtu nekavējoties jāpaziņo Komisijai vai Tiesai, kā arī Eiropas Parlamentam un Padomei un jāpublisko.
- (30) Tādēļ būtu attiecīgi jāgroza Protokols Nr. 3 par Eiropas Savienības Tiesas statūtiem,

IR PIEŅĒMUŠI ŠO REGULU.

1. pants

Protokolu Nr. 3 par Eiropas Savienības Tiesas statūtiem ("Statūti") groza šādi:

1) 23. pantu groza šādi:

a) panta pirmo un otro daļu aizstāj ar šādu tekstu:

"Gadījumos, uz kuriem attiecas Līguma par Eiropas Savienības darbību 267. pants, attiecīgā dalībvalsts tiesa dara zināmu Tiesai savu lēmumu apturēt lietas izskatīšanu un nodot lietu Tiesai. Tiesas sekretārs šo lēmumu pēc tam paziņo pusēm, dalībvalstīm, Eiropas Parlamentam, Padomei, Komisijai un Eiropas Centrālajai bankai, kā arī Savienības iestādei, struktūrai, birojam vai aģentūrai, kas pieņēmusi aktu, kura spēkā esamība vai interpretācija tiek apstrīdēta.

Divu mēnešu laikā pēc šā paziņojuma pusēm, dalībvalstīm, Komisijai un, ja tās uzskata, ka tām ir īpaša interese par jautājumiem, kas rodas saistībā ar lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu, Eiropas Parlamentam, Padomei un Eiropas Centrālajai bankai ir tiesības iesniegt Tiesai lietas izklāstus vai rakstiskus apsvērumus. Attiecīgā gadījumā iestādei, struktūrai, birojam vai aģentūrai, kas pieņēmusi aktu, kura spēkā esamība vai interpretācija ir apstrīdēta, ir arī tiesības iesniegt lietas izklāstus vai rakstiskus apsvērumus.";

b) pantā pievieno šādu daļu:

"Lietas izklāstus vai rakstiskus apsvērumus, ko ieinteresētā persona iesniegusi saskaņā ar šo pantu, publicē Eiropas Savienības Tiesas tīmekļa vietnē saprātīgā termiņā pēc lietas izskatīšanas beigām, ja vien minētā ieinteresētā persona neiebilst pret procesuālo rakstu publicēšanu.";

2) iekļauj šādu pantu:

"49.a pants

Vispārējai tiesai lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu, kas tai nodoti saskaņā ar 50.b pantu, izskatīšanā palīdz viens vai vairāki ģenerālvokāti.

Vispārējās tiesas tiesneši no sava vidus saskaņā ar Vispārējās tiesas Reglamentu ievēlē tos, kuri pilda ģenerālvokāta pienākumus. Laikposmā, kurā šie tiesneši pilda ģenerālvokāta pienākumus, viņi nepiedalās kā tiesneši lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu izskatīšanā.

Katram lūgumam sniegt prejudiciālu nolēmumu ģenerālvokātu izraugās no to tiesnešu vidus, kuri ir ievēlēti šo pienākumu pildīšanai un kuri darbojas palātā, kas nav palāta, kurai ir iedalīts attiecīgais lūgums.

Tiesnešus otrajā daļā minēto pienākumu pildīšanai ievēlē uz trim gadiem. Viņus vienreiz var ievēlēt atkārtoti.";

3) 50. pantu groza šādi:

a) otro un trešo daļu aizstāj ar šādu:

"Vispārējā tiesa lietas var izspriest arī virspalātā, viduspalātā, kurā ir vairāk nekā pieci tiesneši, bet kuras sastāvs nesasniedz virspalātas tiesnešu skaitu, vai arī lietu var izspriest tiesnesis vienpersoniski.

Palātu sastāvu, kā arī apstākļus un nosacījumus, atbilstoši kuriem Vispārējā tiesa izspriež lietas tās dažādajos iztiesāšanas sastāvos, nosaka Reglaments.";

b) pievieno šādu daļu:

“Vispārējā tiesa, kas izskata lietu saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 267. pantu, lietu izspriež viduspalātā, ja to lūdz dalībvalsts vai Savienības iestāde, kas ir puse tiesas procesā.”;

4) iekļauj šādu pantu:

“50.b pants

Vispārējās tiesas kompetencē ir izskatīt un izlemt lūgumus sniegt prejudiciālu nolēmumu, kas iesniegti saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 267. pantu un kas attiecas tikai uz vienu vai vairākām šādām īpašām jomām:

- a) kopējā pievienotās vērtības nodokļa sistēma;
- b) akcīzes nodokļi;
- c) Muitas kodekss;
- d) preču tarifa klasifikācija kombinētajā nomenklatūrā;
- e) kompensācija un atbalsts pasažieriem sakarā ar iekāpšanas atteikumu, transporta pakalpojumu atcelšanu vai kavēšanos;
- f) siltumnīcefekta gāzu emisijas kvotu tirdzniecības sistēma.

Neatkarīgi no pirmās daļas tiek saglabāta Tiesai noteiktā jurisdikcija izskatīt un izlemt lūgumus sniegt prejudiciālu nolēmumu, kuros rodas patstāvīgi jautājumi par primāro tiesību, starptautisko publisko tiesību, vispārējo Savienības tiesību principu vai Eiropas Savienības Pamattiesību hartas interpretāciju.

Visus lūgumus sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši Līguma par Eiropas Savienības darbību 267. pantam iesniedz Tiesā. Pēc tam, kad Tiesa cik vien drīz iespējams un saskaņā ar savā Reglamentā precizēto kārtību ir pārliecinājusies, ka lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu attiecas tikai uz vienu vai vairākām šā panta pirmajā daļā minētajām jomām, Tiesa nodod minēto lūgumu Vispārējai tiesai.

Tādus lūgumus sniegt prejudiciālu nolēmumu, kurus Vispārējā tiesa izskata un izlemj saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 267. pantu, iedala palātām, kas šim nolūkam norīkotas saskaņā ar tās Reglamentā precizēto kārtību.”

5) 54. panta otro daļu aizstāj ar šādu:

“Ja Vispārējā tiesa konstatē, ka tās kompetencē nav izskatīt un izlemt prasību vai lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu, kas ir Tiesas jurisdikcijā, tā šo prasību vai lūgumu nodod Tiesai. Tāpat, ja Tiesa konstatē, ka prasība vai lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir Vispārējās tiesas jurisdikcijā, tā šo prasību vai lūgumu nodod Vispārējai tiesai un šajā gadījumā Vispārējā tiesa nedrīkst atteikties lietu izskatīt.”;

6) Statūtu 58.a pantu aizstāj ar šādu:

“58.a pants

Apelāciju par Vispārējās tiesas nolēmumu, kas attiecas uz lēmumu, kuru pieņēmusi neatkarīga apelācijas padome, kas izveidota kādā no turpmāk uzskaitītajām Savienības struktūrām, birojiem vai aģentūrām, izskata vienīgi tad, ja Tiesa iepriekš ir atzinusi šīs apelācijas pieļaujamību:

- a) Eiropas Savienības Intelektuālā īpašuma birojs;
- b) Kopienas Augu šķirņu birojs;
- c) Eiropas Ķīmikāliju aģentūra;
- d) Eiropas Savienības Aviācijas drošības aģentūra;
- e) Eiropas Savienības Energoregulatoru sadarbības aģentūra;
- f) Vienotā noregulējuma valde;
- g) Eiropas Banku iestāde;
- h) Eiropas Vērtspapīru un tirgu iestāde;
- i) Eiropas Apdrošināšanas un aroda pensiju iestāde;
- j) Eiropas Savienības Dzelzceļu aģentūra.

Pirmajā daļā minēto procedūru piemēro arī apelācijām par:

- a) Vispārējās tiesas nolēmumiem attiecībā uz lēmumu, ko pieņēmusi neatkarīga apelācijas padome, kura izveidota pēc 2019. gada 1. maija jebkurā citā Savienības struktūrā, birojā vai aģentūrā un kurā jāvērsas, pirms var celt prasību Vispārējā tiesā;
- b) Vispārējās tiesas nolēmumiem attiecībā uz tāda līguma izpildi, kas ietver šķērēklauzulu Līguma par Eiropas Savienības darbību 272. panta izpratnē.

Apelāciju atzīst par pieļaujamu – pilnībā vai daļēji – atbilstoši Reglamentā precizētajai kārtībai tad, ja tajā tiek izvirzīts jautājums, kas ir nozīmīgs Savienības tiesību vienotībai, konsekvencei vai attīstībai.

Lēmumu attiecībā uz apelācijas pieļaujamību vai nepieļaujamību pamato, un to publicē.”;

7) V sadaļā iekļauj šādu pantu:

“62.d pants

Pirms iesniegt lūgumu vai priekšlikumu šo statūtu grozīšanai, Tiesa vai attiecīgā gadījumā Komisija plaši apspriežas.”

2. pants

1. Lūgumus sniegt prejudiciālu nolēmumu, kuri iesniegti saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 267. pantu un kuri Tiesā ir izskatīšanā nākamā mēneša pirmajā dienā pēc šīs regulas stāšanās spēkā, izskata un izlemj Tiesa.

2. Apelācijas sūdzību pieļaujamības iepriekšēja vērtējuma mehānisms nav piemērojams, ja šīs regulas spēkā stāšanās dienā apelācija jau bija iesniegta Tiesā par Vispārējās tiesas nolēmumiem, kas attiecas uz kādas Statūtu 58.a panta pirmās daļas e) līdz j) punktā minētās Savienības struktūras, biroja vai aģentūras apelācijas padomes lēmumu, un par nolēmumiem, kas minēti Statūtu 58. a panta otrās daļas b) punktā.

3. pants

1. Līdz 2025. gada 2. septembrim Tiesa publisko un periodiski atjaunina sarakstu, kurā izklāstīti Statūtu 50.b panta piemērošanas piemēri.

2. Līdz 2028. gada 2. septembrim Tiesa iesniedz Eiropas Parlamentam, Padomei un Komisijai ziņojumu par Statūtu reformas, kas ieviesta ar šo regulu, īstenošanas gaitu.

Minētajā ziņojumā Tiesa norāda vismaz:

- a) lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu skaitu, kas iesniegti saskaņā ar LESD 267. pantu;
- b) lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu skaitu katrā no Statūtu 50.b panta pirmajā daļā norādītajām īpašajām jomām;
- c) Vispārējās tiesas izskatīto lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu skaitu un Statūtu 50.b panta pirmajā daļā minētās īpašās jomas, uz kurām tie attiecas, un attiecīgā gadījumā to lietu skaitu, kuras Vispārējā tiesa ir nodevusi izskatīšanai Tiesai, kā arī to Vispārējās tiesas nolēmumu skaitu, kas tika pārskatīti Statūtu 62. pantā noteiktās procedūras ietvaros;
- d) to lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu skaitu un raksturu, kuri, neraugoties uz to, ka pamatlietas tiesiskais regulējums attiecas uz vienu vai vairākām īpašajām jomām, kas minētas Statūtu 50.b panta pirmajā daļā, nav nodoti Vispārējai tiesai;
- e) vidējo ilgumu lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu izskatīšanai saskaņā ar Statūtu 50.b pantu gan Tiesā, gan Vispārējā tiesā, Statūtu 50.b panta trešajā daļā paredzētajai pārbaudes procedūrai un Statūtu 62. pantā paredzētajai pārskatīšanas procedūrai;
- f) to lietu skaitu un veidu, uz kurām attiecināts apelācijas sūdzību pieļaujamības iepriekšēja vērtējuma mehānisms;
- g) informāciju, kas ļauj novērtēt šīs regulas mērķu sasniegšanu, ņemot vērā gan lietu izskatīšanas ātrumu, gan efektivitāti, ar kādu izskata vissarežģītākās vai ar īpašu piesardzību izskatāmās apelācijas sūdzības un lūgumus sniegt prejudiciālu nolēmumu, jo īpaši, palielinot informācijas apmaiņu ar iesniedzējtiesām saskaņā ar Tiesas Reglamenta 101. pantu;

h) informāciju par Statūtu 23. panta piektās daļas piemērošanu, jo īpaši par publicētajiem rakstiskiem argumentiem un izteiktajiem iebildumiem.

Ziņojumam vajadzības gadījumā pievieno lūgumu pieņemt leģislatīvu aktu, lai grozītu Statūtus, jo īpaši, lai grozītu Statūtu 50.b panta pirmajā daļā noteikto īpašo jomu sarakstu.

4. pants

Šī regula stājas spēkā nākamā mēneša pirmajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē, 2024. gada 11. aprīlī

Eiropas Parlamenta vārdā –

priekšsēdētāja

R. METSOLA

Padomes vārdā –

priekšsēdētāja

V. DE BUE